

آفت مگس میوه مدیترانه ای

کنترل و مدیریت

تنظیم:

اداره رسانه های آموزشی
تابستان ۱۴۰۱

مقدمه:

مگس میوه یکی از آفات مهم و خطرناک است که حدود صدها گونه میزبان دارد و در بین آنها بیش از همه به خرمالو، هلو، زردآلو، گلابی، گوجه، سیب، گیلان، انار، انجیر و مرکبات حمله می کند. مگس میوه مدیترانه ای چندنسلی است و در شرایط مناسب می تواند در تمام طول سال زاد و ولد کند.

در نواحی معتدل زمستان گذرانی به طور عمده به صورت شفیره هستند و با گرم شدن هوا حشره کامل ظاهر می شود، حشره ماده بعد از جفت گیری، با تخم ریز خود پوست میوه را سوراخ کرده و تخم ها را زیر آن قرار می دهد. پس از گذشت ۲۰ تا ۴۰ ساعت لاروهای سفید از تخم ها خارج می شوند و در داخل میوه و از گوشت آن شروع به تغذیه می کنند که این امر باعث نوعی لهیدگی و تغییر رنگ مخصوص در میوه می شود.

شناسایی و مشخصات آفت مگس میوه مدیترانه ای

مگس های کامل و رشد یافته، طولی در حدود ۴ تا ۵ میلی متر دارند. سر آنها زرد مایل به خاکستری است و در روی خرطوم آنها یک نوار تیره دیده می شود. شاخک هایی سه بندی دارند و در روی بند سوم موی حنائی رنگی وجود دارد. چشم های آنها مرکب و درشت و به رنگ قرمز ارغوانی است و بال های شفاف و بی رنگ آنها دارای چهار نوار عرضی به رنگ تیره مایل به زرد است.

قفسه سینه به رنگ قهوه ای و شکم زرد رنگ است. حشره کامل، در شرایط عادی ۲ ماه و در شرایط مساعد تا ۶ ماه هم زنده می ماند.

خسارت های ناشی از مگس میوه مدیترانه ای

این حشره هنگامی در مرحله لاروی قرار دارد از گوشته میوه مرکبات تغذیه کرده و زخمی که در پوست میوه ایجاد می کند سبب می شود که قارچ های عامل کپک و باکتری به درون میوه راه پیدا کرده که خود باعث پوسیده و لهیده شدن میوه می گردد.

این میوه ها، به طور معمول می ریزند و از بین می روند. محل تخم ریزی این حشره در پوست پرتقال و نارنگی در موارد زیادی بسیار مشخص و با برجستگی دیده می شوند.

کنترل

اولین قدمی که در زمینه مدیریت و کنترل این آفت می توان برداشت، ردیابی و شناسایی آن در مناطق مختلف زراعی است. این مهم توسط یکی از روش هایی که در ادامه ذکر می گردد به انجام می رسد که هر کدام شرایط خاص خود را دارد و بازخورد ویژه ای می دهد.

نصب تله‌های جلب کننده حاوی مایع سراتراپ، فرومون‌ها یا سراتینکس به تعداد یک تا دو عدد در هکتار برای اطلاع از آلودگی و تراکم جمعیت آفت در باغ ضروری است:

الف: تله زرد چسبنده: این وسیله شامل یک صفحه زرد رنگ چسبان است که به خاطر مواد به کار برده شده در آن و رنگ و بویی که دارد حشرات را به سمت خود جذب می‌کند.

این روش در جمعیت بالای مگس‌ها کارایی بهتری دارد. در میان مگسهای به دام افتاده می‌توان نرخ آمار مگس‌های میوه‌مدیرانه‌ای را تخمین زد.

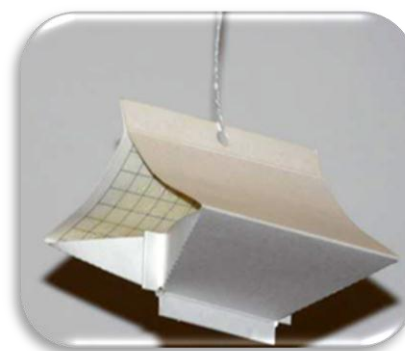
ب: تله مکفیل: تله مکفیل سه سوراخه که توسط یک ماده جلب کننده به نام Sceratarap شارژ شده و بیشتر حشرات جنس ماده را به سمت خود کشیده و به دام می‌اندازد.

ج: تله مکفیل فرومونی: این تله توسط فرومونی جلب کننده به نام Trimedlure شارژ شده و برخلاف تله مورد (ب) مگس‌های نر را به سمت خود جذب کرده و اسیر می‌سازد.

د: تله فرومونی دیاموند: که شامل یک صفحه چسبان است که با فرومون جلب کننده Trimedlure شارژ شده و مگس‌های نر را به سمت خود جلب می‌سازد.

نحوه قرار گیری تله‌ها: باید توجه داشته باشید که تله‌ها باید در ارتفاع ۱۵۰ تا ۱۸۰ سانتی متری از سطح زمین و در قسمت جنوبی به سمت داخل درخت نصب گردد. در صورت ردیابی مگس میوه‌مدیرانه‌ای در یک منطقه توسط تله‌های ذکر شده کنترل آن به ۵ روش صورت می‌گیرد:

۱- قرنطینه:

تا حد امکان از انتقال میوه‌های آلوده به مناطق سالم و فاقد آلودگی جلوگیری کنید تا از انتشار آفت توسط جابه‌جایی مگس و لارو آن مقابله شود.

۲- مکانیکی:

این روش بیشتر مربوط به حذف مکانیکی آثار برجای مانده از میوه‌ها و مگس‌ها است. به عنوان مثال با جمع‌آوری روزانه میوه‌های آلوده و ریخته شده در پای درخت و نابودی و دفن آنها در عمق ۵۰ سانتی‌متری خاک می‌توان از انتشار آفت جلوگیری کرد. پاشیدن آهک بر روی میوه‌های آلوده نیز می‌تواند مفید باشد.

۳- زراعی:

استفاده از شخم سطحی در حدی که به ریشه درختان آسیب وارد نکند می‌توان باعث تلفات برروی شفیره‌های زمستانگذران آفت گردد.

۴- بیولوژیک:

متأسفانه در ایران تحقیقات کافی بر دشمنان طبیعی مؤثر جهت مبارزه با این آفت صورت نگرفته است. نر عقیمی و عقیم سازی حشرات نر و رها سازی آنها می‌تواند در کنار سایر عوامل در کاهش جمعیت آفت مؤثر باشد.

۵- شیمیایی:

در صورت شدت آلودگی، طعمه پاشی با پروتئین هیدرولیزات ۲۰ تا ۳۰ در هزار + مالاتیون ۲۰ تا ۳۰ در هزار صورت گیرد.

طعمه پاشی در ساعات صبح و بطور لکه ای مستقیماً روی تنه درخت یا به صورت پوشش درخت با توجه به سطح آلودگی انجام می‌گیرد. طعمه پاشی بر روی تمامی درختان صورت نمی‌گیرد و معمولاً با یک یا دو ردیف فاصله صورت می‌گیرد.